

ศิษย์สามมุตติ

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๐

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

“ภูมิธรรม ภูมิจิต” เราถึงบอกว่ามัน โทกหักกันไม่ได้ แล้วมันก็ได้ไปเริ่ม

อย่างที่เรابอกว่า ถ้าพวกนี้ออกจากตรงนี้ไป มันจะหลุดจากกระแส

เรابอกว่า “ทำไมมันได้ผลอย่างนี้ล่ะ?”

เขابอกว่า “คืนนี้ก็โทรศัพท์เช็ก แล้วถ้าไม่ภาวนาก็โทรศัพท์ไปค่า”

แล้วถ้าจะถามว่าทำไมเขาถึงต้อง โทรศัพท์เช็กกัน

เฮ้ย...ก็เขามีกรรมกันมา อันนี้มันก็คืออย่างนั้นนะ

คิดดู กลางวันบริหารธุรกิจ ตกเย็นขับรถไปต่างอำเภอในเชียงใหม่นั่นแหละ เพื่อไปเทศน์สอนเขา ไปเทศน์คนนู้นไปเทศน์คนนี้ เขาทำยิ่งกว่านักบวชอีก นักบวชธรรมดา มันยังอ้อยสร้อย ยังมานอนจมอยู่ แต่เขานี้จะคอยเช็ก แล้วเขาลงกัน เขาเช็กแล้วเขาฟังกัน แล้วพวกนี้มันจะตื่นตัว แล้วมันจะขึ้นมาภาวนาเลย

เราถึงถามว่า “แล้ว ___ มันรู้ได้อย่างไร ? ทำไมมันรู้ขึ้นมา ใจตรงนี้?”

“ก็ผมเช็กตลอด”

มันแบบว่า พอคนหนึ่งมันเช็ก แล้วอีกคนหนึ่งมันก็กำลังต้องการด้วย

แล้วมันบอกว่า “ตามความเคยชิน ก่อนจะภาวนานี้ต้องพิจารณาาก่อน”

เขาพิจารณาจากข้างนอกเข้ามาใจ แล้วเราก็บอกว่า “ไอ้พิจารณาอย่างนั้นมัน
หยาบเกินไปแล้ว ระดับนี้แล้ว”

เขาบอกว่า “มันเป็นอย่างนั้นเลย ก่อนจะทำอะไรก็ต้องพิจารณากายประมาณ ๑
ชั่วโหม่ง แล้วพอผ่านกายเข้ามาก็จะมาพิจารณาเรื่องจิต แล้วถึงเข้าไปตรงฐานเดิมของมัน
เข้าไปตรงนั้นเลย จนมันแตกออกจากกัน แยกเลยนะ ! แยกเลย !”

แล้วเราพยายามจะถามไอ้เรื่องแบบว่า.. เซ่อเป็นไก่อตาแตกเลย พยายามถามว่า “มี
ไหมๆ ?” ซักอยู่ตั้งนานนะ.. มันมีอยู่ แต่มันคงไม่รู้ แต่ไอ้ไม่รู้ก็ส่วนไม่รู้ แต่มันพูดตรงนี้
ถูก เพราะว่าตานั่นมันคอยคุมอยู่แล้วใช่ไหม.. นี่คือคนที่ว่านั่น

เราเลยพยายามคุยกับเขาเลยว่า “อย่างถ้ามันจะเป็นไปได้ หมออยู่ในวงการ
นักวิชาการ อีกหน่อยจะออกไปปาฐกถาได้ไหม ?”

เขาบอกว่า “ไม่ได้” เพราะว่าเขาเป็นคนที่แบบไม่ออกสังคม เป็นคนเงิบเงียง เป็น
คนเก็บตัว

เราก็บอกว่า “แล้วทำไมคนอื่นเขาถึงยังทำประโยชน์ได้ล่ะ ?”

ที่เราไปพูดก็เพราะเรื่องนี้ไง เรื่องที่ว่าจะให้มันทำประโยชน์ไง ก็เขาเป็นถึงหมอ
แล้วถ้าเขารู้ธรรมอย่างนี้เขาไปด้วย มันจะไปส่งผลที่เป็นประโยชน์ได้อีกมากเลย

เขาบอกว่า “แต่ตอนนี้ยัง.. จนกว่ามันจะ..”

เมื่อก่อนเราก็ยังพูดไม่ได้แบบนี้หรอก จนมาย้อนกลับที่อาจารย์พูดไว้ ตอนใหม่ๆ
เราไปนี่ยังไม่ได้เลยนะ ต้องออกไปก่อน

ก็เหมือนอย่างพวกเทรนเนอร์นักมวยแชมป์โลก ส่วนใหญ่แล้วมันจะเป็นแชมป์
โลกเก่า ตอนอยู่บนเวทีก็ไปอีกอย่างหนึ่งนะ พอตอนออกมาแล้วก็นั่งวิเคราะห์หมานั่ง
วิจัย แล้วถึงจะบอกได้ว่าขั้นตอนนี้เป็นอย่างนี้

อย่างเต็นฟูตวิร็กนี้เราก็เต็นไปโดยธรรมชาติ แต่พอจะเอามาสอนลูกศิษย์ ถ้าจะบอกธรรมชาติแต่มันก็ต้องบอกวิธีการใช้ใหม่ “ต้องยกขาซ้ายก่อน ต้องพยายามเอี้ยวตัวด้วย ต้องให้ไหลไปด้วย” เห็นไหม นี่ฟูตวิร็กใช้ใหม่ นี่มันนักมวย

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน มันต้องผ่านไปหมดแล้ว แล้วค่อยกลับมาไง “ขั้นตอนไหนจะเอี้ยวอย่างไร” มันถึงจะพูดออกไป แล้วมันจะสอนได้แบบคล้องตัวใจ มันมีทั้งประสบการณ์จริงด้วย แต่ถ้าวางวิชาการนี้บางอย่างมันไปท่องมา ก็มันจำได้

แต่การภาวนานี้มันเป็นประสบการณ์ของใจ ใจต้องเป็นไป ถ้าใจไม่เป็นไปนะอ่านมาอย่างไรมันก็ทุกข์ พอทุกข์แล้วมันเอาไม่ออกหรือ

ไอ้ที่ทุกข์แล้วออกนั้นมันก็เป็นตุ๊กตานะลิ อันนี้มันถึงต้องเป็นอย่างนั้นไป

มันถึงบอกว่า “ถ้ามันผ่านตรงนี้ไปแล้วนะ มันจะไปสอนเขาได้”

เราลองถามดู แต่เขาบอกว่า “คงจะยาก”

“ทำไมล่ะ ?”

“จะบวชชีแล้วเก็บตัวเจียบเลย”

“โอ๊ย.. ตายเลย”

“ถ้าสิ้นไปจะเก็บตัวเจียบเลย แล้วอยู่เสวยสุขไป”

เราพูด.. เพราะเห็นเอ็งพูด แต่เสียดายไม่ได้พูดเรื่องหลวงปู่ดุลย์ เพราะเขาไม่มีอะไรถามขึ้นมา เรื่องชาตุนั้น

แต่ไปคุยเรื่องไม่มีสุขไม่มีทุกข์ใจ ไม่มีเวทนาแล้วมันสุขได้อย่างไรไง อันนี้อธิบายอยู่ แต่เราไม่ยอมอธิบายมาก อธิบายแล้วเขกหัวไว้ด้วย เขกหัวไว้ด้วยเพราะอะไร

เพราะถ้าอธิบายไปบ้าง เดียวคนอื่นจะไปคิดว่า “น่าจะทำได้ไง” แต่ทำไมเราทำได้ เราบอกเลย

พุทธวิสัยยังอธิบายไม่ได้เลยใช่ไหม เพราะไม่มีคำสมมุติของโลกที่จะอธิบายได้ ถ้าจะรู้พุทธวิสัยได้ก็คือพระพุทธรเจ้าต้องพูดไว้แล้วสิ พุทธวิสัยมันไม่สามารถอธิบายมาในแบบที่ให้สมมุติเขาู้กันได้ เพราะมันพ้นจากวิสัยที่จะรู้ได้

แล้วพออย่างนี้ ยิ่งอธิบายอยู่ ยิ่งอธิบายมากก็ยิ่งสงสัยมาก ถ้ามันยังสงสัยแล้วเราเงิบปากเสียคิดว่า เพราะมันยังไม่สิ้นสงสัยกันสักคน เราก็พยายามจะอธิบายให้เขาฟังเหมือนกัน แต่อธิบายแล้วก็พยายามจะเกาะไว้ด้วยว่านี่มันสุดวิสัยอย่างไร ต้องอธิบายอย่างนั้นไปด้วย

ถึงว่ามันไปพอใจคุณ ___ กับไปพอใจคุณ ___

แล้วก็มีตานั่น เรานี้แหม.. แหม.. เลยนะ เพราะกรรม !

ถ้าเริ่มตรงนี้ ก็เหมือนกับเข้าห้องเรียน ถ้ามันได้เข้าไปแล้วมันก็ต้องผ่าน

แต่ถ้าไม่ได้ตรงนี้นะ “มึงจะนอนตาย”

ตรงนี้สำคัญที่สุด ! หลวงปู่มั่นที่ออกมาเอาพ่อแม่ครูอาจารย์ ก็เพราะอย่างนี้ ปล่อยเอาไว้แล้วก็ออกมาเกาะ “ไอ้สุขอย่างนี้ มันแค่สุขเศษเนื้อติดพินนะ”

ท่านอุตต่าห้จะเกาะตรงนี้นะ.. เพราะตรงนี้สำคัญมาก การขุดคุ้ยให้เจอนี้

เอ็งคูสิ อย่างนาย ก. ปล้นเอาไป รู้อยู่ว่า นาย ก. ปล้นเอาไป แต่หามันไม่เจอ รู้อยู่แต่หาไม่เจอ จริงไหม แล้วเอ็งจะไปทำอะไรได้?

แต่ถ้านาย ก. มันปล้นเราไป แล้วมันมานั่งป้อหลออยู่อย่างนี้ พอเราเห็นตัวมัน เราก็ได้ถามว่า “เอ็งปล้นไปจริงหรือเปล่า?”

จริงหรือไม่จริงเอ็งก็ต้องบอกว่า “ไม่จริง” เพราะเอ็งไม่ได้เปลี่ยนใจใหม่ แต่ถ้าเราบอกว่า “เอ็งเปลี่ยน” เอ้า.. มันก็ต้องเถียงกัน ก็ต้องมาสอบสวนกัน เดียวเรื่องมันก็ต้องแดงออกมาว่า เปลี่ยนหรือไม่เปลี่ยน จริงไหม ?

นี่ก็เหมือนกัน พออ่านตำราว่า “กิเลส” รู้หมดกิเลส รู้ ! รู้ทั้งนั้นแล้วไม่เจอตัวมัน แล้วจะเอามันมาทำอะไรกัน ได้ละ มันก็วางอยู่อย่างนั้น แล้วจะมาทำอะไรกัน

แต่ถ้าได้ตัว ถ้ามันมานั่งป้อหลออยู่อย่างนี้ นี่เจอแล้ว! นี่เสร็จ ! เสร็จแน่ๆ เอามันมาสอบสวนกัน ผิดถูกเดียวรู้กัน นี่ตรงนี่สำคัญ ! สำคัญตรงที่ว่าได้เข้าไปเจอ แต่ถ้าไม่เจอ มันก็จะอ้อยสร้อยอยู่อย่างนั้น

แล้วพอเราไปถึงนี้ แหม.. แค่ว่าได้เจอตานั้นคนเดียว เรายังพรวดขึ้นไปเลยนะ ครั้งก่อนที่ตานั้นมันบอกว่า “หากามไม่เจอ”

“เอ้า..ออกรถ” เรายังทันทีเลยนะ แต่เช้าวันนี้ขึ้นไปแล้วเจอถึง ๓ คน แหม.. มีความสุขจริงๆ พอใจวะ พอใจนี่พอใจมากๆ ยอดเลยนะ คุ่มค่า ! คุ่มค่ามหาศาล

ถึงมาเห็นเขานี้ไง เราถึงยังกลับมาคิดมุกกลับ เอาที่เป็นนักภาวนาตอนกลางคืนนั้นแหละ ใครจะไปบ้าง จับมาเลย แล้วเอารถตู้ขึ้นไป

เราปรึกษากันก่อน ถ้าจะเอานะ ปรึกษากันแล้วก็โทรศัพท์ไปขออนุญาตท่านอาจารย์__ (หัวเราะ) จะขอเอาลูกศิษย์เขามาเข้าคอร์สสักชุดหนึ่ง ให้นัดวันได้ไหม ? แล้วท่านอาจารย์__ ต้องเทศน์ด้วยนะ(หัวเราะ) คุมให้ดี ถ้าเราไม่ต้องไปเอ็งก็ไปกันเอง ถ้าติดต่อได้ แต่ถ้าติดต่อไม่ได้ จะให้เราไปด้วยก็ได้ ถ้าแบบว่าไม่ไว้ใจ เราขึ้นมาคุมขึ้นไปก็ได้ เพราะว่าเราได้ผลถึงขนาดนั้น แล้วให้ไปเจอกันไปคุยกัน ไปเจอสิ หมอทั้งนั้นนะ ผู้หญิงทั้งหมด

เอ็งคิดคูสิ เขามีขั้นมีตอน อย่างน้อยๆ นะก็ได้พบสมณะ นี่คือสมณะภายในที่ไม่มีใครรู้ใจ การได้พบสมณะนี้เป็นมงคลอย่างยิ่ง การได้พบได้เห็นพระอรหันต์นี้สุดยอด

แล้ว ที่นี้หมู่ของเขาเป็นอย่างนั้นทั้งหมดเลย แล้วเราไปวิสาสะกับเขา มันไม่ดีหรือ? จะ
อย่างไรก็ผู้หญิงด้วยกัน

อย่างถ้าผู้หญิงมาเจอพระนี่มันจับไม่ได้   ที่นี้เราลองไปจับพวกหมอเขาดูซิ
(หัวเราะ)

“ไหนดะ เนื้อเป็นอย่างไร ? เนื้ออริยบุคคลเป็นอย่างไร ?” เอ้า..ได้ลูปได้คลำ

เราถึงบอกว่ามันน่าสนใจ อย่างไรก็ลองปรึกษาคุยกัน แล้วเอาขึ้นไปกันสักชุด
สองชุด ถ้านะ..ถ้าจะซ็อก ถ้าจะไม่ไหวเราก็อย่าเข้าไปทำสิ มันเป็นนิสัยไง เราไปคุยไป
วิสาสะกับเขา แต่เวลาเขาเข้าไปในห้องจะไปผ่าศพกัน เราก็ปิดประตู แล้วบอกว่า“ขอยู่
ข้างนอกค่ะ” (หัวเราะ)

แต่ได้ไปฟังเสียงก็พอ..ก็ได้ ประโยชน์ที่ตรงไหนมีเราก็หิบบ แต่ส่วนใดที่มัน
สุดวิสัยของเรา เราก็ละเว้นซะ ไม่ใช่ว่าส่วนนี้พอทำไม่ได้แล้วจะลอบออกไปทั้งหมดเลย
หรือ ส่วนใดที่เป็นประโยชน์กับเรา เราก็จับไว้ แต่ส่วนใดที่ทำไม่ได้ก็ต้องบอกกันตรงๆ
นักปฏิบัติเขาคุยกันตรงๆ ว่า “อย่างนี้ไม่ได้จริงๆ” ขอเอาไว้ก่อน ไว้คราวหน้าก็ได้ ถ้า
คราวนี้ยังทำไม่ได้ ขอแ่มาเดินรอบๆ นี้ก็พอ แล้วคราวหน้ามาจะเข้าประตูเข้าไปผ่าด้วย
ที่นี้ถ้าเราจะไม่เข้าไปผ่าศพกับเขา เราก็อยู่ข้างนอกก็ได้ แต่ประโยชน์มันก็มีมหาศาล

ลองคุยกันดูเนาะ ลองปรึกษากันดูใจ

โยม : คราวที่แล้ว พอรู้ว่าเขาจะผ่าศพกัน ก็เลยไม่มีใครกล้าไป ตอนปีที่แล้ว

หลวงพ่ : ลองคุยกันดู ลองปรึกษากันดู แล้วถ้าได้สัก ๗ คน ๘ คน เราก็เอารถตู้ขึ้นไป

โยม : พี่__เขาบอกว่า “พี่ไม่ได้พิจารณากาย พี่พิจารณาจิต” คือเขาจะบอกว่า ที่เขาไม่ไป
ก็เพราะว่าตัวเองไม่ได้พิจารณากาย ก็เลยไม่ยอมไปดู

หลวงพ่ : ถ้าพูดอย่างนี้แล้วเราจะพูดเลยว่า ทำไมเขาถึงภาวนากันได้อย่างนี้ ?

เราถามเขาว่า “ผ่าศพมาเท่าไรแล้ว?”

“๘๐ กว่าแล้วครับ เกือบ ๑๐๐ แล้ว”

แล้วคนอย่างคุณ ___ ที่เขาลิ้นไปแล้วนี้ เขายังต้องมาผ่าศพทำไม ?

เขาบอกว่า “หลวงพี่ ผมเข้าใจว่าเพราะผมได้มาอย่างนี้ เพราะการไปผ่ามันได้อารมณ์”

คำว่า “ได้อารมณ์” ก็ว่าได้ค้นเหตุการณ์ภาวนาไป ถ้าภาวนาไปแล้วมีแต่โล่ง มีแต่ว่าง มันเลยไม่มีสิ่งใดมาเป็นสิ่งที่สะกิดเลย

มันได้อารมณ์ หมายถึงว่าได้กระตุ้นให้เกิด อารมณ์คือกาม กามเกิดจากอารมณ์ อารมณ์คือกามไป ชนชั้นมันหมุนไปตามธรรมชาติของมัน สิ่งที่เกิดจากชั้นมันหมุนไปรอบหนึ่งแล้วถึงมาเป็นอารมณ์ใช่ไหม นั่นคือกาม ทีนี้อารมณ์คือกาม แต่อันนี้ “ได้อารมณ์” คือเหมือนกับว่าได้อารมณ์อสุภะ

พิจารณาจิตก็จริงอยู่ แต่ก็ต้องอาศัยอารมณ์ไป “ได้อารมณ์” คือต้องการซากอสุภะ ให้มากระตุ้นให้จิตนี้พลุก ให้จิตนี้ได้เริ่มต้นนับ ๑ ไป ไม่ใช่ให้มันนอนตายไป อย่างเช่น พอไฟไหม้ ตู้อุ่นเราก็แบกไปไหว โถงน้ำก็แบกไปไหว นั่นแหละมันได้อารมณ์ ก็ว่ามันได้ ซ็อกเอาพลังอันนั้นออกมาไป อันนี้ก็เอาซากอสุภะเข้าไปซ็อกไป ซ็อกคืออารมณ์ไป ก็คือการเริ่มต้น

พลังงานที่ไม่เคยใช้ เห็นไหม นักวิทยาศาสตร์บอกว่ามนุษย์นี้มีพลังงานมหาศาล ในหัวใจ แต่ไม่รู้จักรเอาออกมาใช้ เราไม่สามารถเอาพลังงานในหัวใจในความจริงของเรานี้ออกมาใช้ได้ ก็เลยมาอาศัยการพิจารณาอสุภะ อาศัยการผ่าซากศพนี้เพื่อมากระตุ้น

มันใช้คำว่าได้อารมณ์ แหม.. เราฟังแล้วพอใจมากๆ พอใจสุดๆ เลยนะ เพราะความจริงแล้วคนที่มันผ่านแล้ว หรือว่าคนที่มันพิจารณาผ่านไปแล้ว ทำไมมันยังจะต้อง

ไปเลาะกระดูกอยู่ แต่ก็เพราะว่าต้องการให้หมู่คณะให้ลูกน้องเขาได้อารมณ์ เราถึงบอก ว่าน้ำใจใจ อื้อหึม.. เราร้องอื้อหึมเลยนะ ให้มัน ๒ โป่ง เราจะวางนั่นเลยนะ คนไม่เห็นแก่ ตัว คนดึงหมู่คณะเข้ามาใจ จะทอดสะพานตลอด ทอดสะพานออกไปให้ลูกศิษย์ ให้คน สามารถเดินได้ใจ ทอดสะพานไปให้ผู้อื่นเดินตาม.. เดินตาม.. เดินตาม..

เราถึงพูดอย่างนี้เลย “สมมุติว่าลูกศิษย์กู” จะลากเขามาให้หมดเลย(หัวเราะ) ทั้งที่เป็นผลงานของเขาทั้งหมด ใจเรามันถึงมีความสุขถึงมีความสุขพอใจ เราสมมุติเอาเลย แต่ไม่ใช่หรอก

แต่เราไม่สมมุติ เราไม่สนใจ เพียงแต่ให้คนที่ปฏิบัติธรรมได้รู้ธรรมนี้เราก็พอใจ แล้ว พอใจว่าธรรมะพระพุทธเจ้าประเสริฐอย่างนี้ “อกาลิโก” ไม่มีกาล ไม่มีเวลา ไม่มีเพศ ไม่มีวัย ไม่มีทุกข์ อย่าง เข้าถึงได้ทุกคน เพียงแต่จะเข้าหรือไม่เข้า

ถาม : เขาสอนใหม่คะ?

หลวงพ่ : ให้อสอนนี้ไม่มีหรอก ถ้าอย่างเรานี้รับประกันได้ว่าไม่มีหรอก เรารู้สิ เพราะมันจะพูดอะไร มันพูดแค่ ๒ คำ “ผ่าศพคืออสุภะ” ก็จบแล้ว มันอธิบายแยกแยะลำบาก มันพูดได้ ! แต่มันพูดได้แค่ ๕ นาทีนี่มันก็ทรมานแล้วนะ

อย่างเวลาเราเทศน์นี้มันเทศน์ได้ เห็นไหม มันเทศน์หมายถึงว่ามันขยายมาที่นี่ได้ ใจ ชักมาที่ชั้นใจ พอเริ่มมาที่ชั้นมันก็จะเขวแล้ว ให้อคนฟังมันก็เลอะเลือนแล้ว เพราะความถนัดมันต่างกัน

(อยากจะปิดเทป) เวลาเราไป ผู้รู้ร้อนกันทุกคนเลย บอกว่า “เวลาคุณ ___ อธิบายนะ งงทุกคนเลย” ไม่มีใครรู้หรอก ฟังแล้วงงเต็กไปหมด แต่เวลาเราพูดอธิบาย เขาจะฟังกันหูฟังเลยนะ แล้วเข้าใจด้วย เราถึงบอกว่าอย่างเรานี้มันไม่มีหรอก

แล้วเขาก็ไม่ได้ด้อยกว่าเรานะ ความรู้เขาไม่ด้อยกว่าเราหรอก แต่เขาอธิบายไม่ได้ ฉะนั้นเวลาเราอธิบาย ถึงบอกว่ามันเป็นความชำนาญการกันคนละอย่าง ถ้าอย่างพวก

ฤทธินี้ อย่างเช่น อาจารย์เจี๊ยะ เห็นไหม กายอย่างเดียว แล้วเวลาเทศน์ท่านก็จะอธิบายไป
อย่างนั้น

โธ๊.. ยาก เราถึงบอกว่าไม่มี เพราะว่ามันรู้ๆ อยู่ แล้วเราก็พูดไปตามประสาที่รู้
คนก็เลยหาว่าเราหลงตัวเองไง ลืมตัวเอง โธ๊เรื่อยเปื่อยเรื่อยเถื่อย

ก็ดูเอาที่แล้วก็

มันจะมีอย่างนี้อีกก็ได้ ถ้าจะให้ให้อธิบายนะ เราจะบอกว่าไม่ให้เขาคาดปาก แต่มัน
ไม่ได้ เพราะเขาบอกว่าเขากลับเลือด เขาบอกว่าเคยถุมมือทะเลนะ ครั้งก่อนที่เขาเคยเล่าให้
ฟัง พอไปผ่าๆ อยู่ ใต้อุ้งมือมา ๒ ชั้นนะ แล้วพอผ่าไป เพื่อนเขาก็มองเห็น “เอ๊ะ คุณ ____
สงสัยถุมมือมันจะรั่ว” แล้วเขาบอกว่า “คงไม่ เพราะมันสวม ๒ ชั้นแล้วนี่ ถ้าจะทะเล มันก็
คงทะเลแค่ชั้นนอก” พอออกมาแล้วก็เลยได้เปิดชั้นนอกออก ดูแล้วมันเข้าไปถึงชั้นใน ขนาด
๒ ชั้นแล้วแต่ก็ยังทะเลเข้าไป

เห็นไหม ตรงนั้นมันก็สำคัญเหมือนกัน ถึงบอกว่า ถ้าจะให้ให้อธิบาย คือให้เขา
ไม่ต้องผ่าแต่ให้เขาออกมาขึ้นค้อมแล้วอธิบาย ถ้าหากอยากให้อธิบายนะ

แต่จะอย่างนี้ก็ได้ ขอเขาพิเศษไป บอกว่าไอ้พวกเรานี้เป็นพวกมีคอบอด พวกเรานี้
เป็นพวกมาจากใต้บาดาล เพราะถ้าผ่าไปเฉยๆ แล้วเราจะไม่ได้ประโยชน์ แต่ต้องให้
อาจารย์ผ่าไปแล้วก็บอกไปด้วยถึงวิธีการ แล้วเราอาจจะได้ประโยชน์บ้าง

ขอเขาก็ได้ คงได้ ถ้าจะให้เขาพูด บอกเขาว่าไอ้พวกนี้มันมาจากนุ่น มันมาจากคน
ละชั้น มันเลยต้องทอดสะพานยาวๆ หน่อย ต้องให้เหนียวๆ ด้วยนะ เพราะเดี่ยวสะพาน
ขาด (หัวเราะ)

โห.. เอาขนาดนั้นเลยนะ ของมันมีประโยชน์เราก็ควรจะเก็บประโยชน์มันมา

ก็แล้วแต่ แล้วเราค่อยมาว่ากัน